

Lærervejledning til

Hvem er Kristus?

- Lukasevangeliet under lup

Forfatter: Inge Bøgel Lassen

Kristent Pædagogisk Forlag 2004

Elevbogen "Hvem er Kristus?" (ISBN 87 87693 26 7) kan bestilles på 9735 2183 eller info@kristneskoler.dk

Et køb af elevbogen giver ret til at downloade denne lærervejledning.

Formål

Lukas levede fra omkring år 0 til omkring år 84 e.Kr., og man kender ham primært gennem tekster i Det Nye Testamente; Lukasevangeliet og Apostlenes Gerninger, som man bl.a. på grund af de stilistiske sammenfald formoder, han er forfatter til. Han var sandsynligvis græker, læge og tilknyttet den første menighed i Antiokia. Da Paulus tog på missionsrejser til Filippi og Jerusalem og senere til Rom, var Lukas med (*ApG 16,10-17; 20,5-15; 21,1-18; 27,1-28,16*), og det er de rejser, der bl.a. beskrives i Apostlenes Gerninger. I *2 Tim 4,11* skriver Paulus, at kun Lukas var hos ham, inden han led martyrdøden i Rom.

Ifølge traditionen skrev Lukas sit evangelium i Hellas, da han var omkring 80 år. Årstallene er usikre, men efter al sandsynlighed er evangeliet skrevet før Jerusalems ødelæggelse i år 70.

Bibelkritisk forskning sætter spørgsmålstegn ved ovennævnte "data" og hævder bl.a., at afsnittene fra Apostlenes Gerninger, hvor Lukas skriver "vi", ikke er fakta, men litterær fiktion eller afskrift fra en dagbog, Lukas havde adgang til.

Dette undervisningsmateriales udgangspunkt for tilgangen til de bibelske tekster er, at Bibelen er Guds fuldt ud troværdige og inspirerede værk. Det betyder ikke, at alt nødvendigvis er klart og sammenhængende, eller at evt. uoverensstemmelser søges skjult eller bortforklaret.

Formålet med undervisningsmaterialet er ikke at omvende eller manipulere med hverken lærere eller elever, men at forholde sig til den bibelske tekst, som den foreligger og gennem læsning og forskellige andre tilgange og arbejdsformer at spørge til tekstens betydning indhold og aktualitet.

Timeforbruget kan variere, alt efter hvad og hvor meget man vælger at gå i dybden med og hvor mange eller få af de supplerende forslag, man vælger at bruge. Udgangspunktet er omkring 13-15 dobbelttimer. Samlæsning med dansk vil i nogle situationer give mulighed for relevante uddybninger.

1. Optakt

Forslag til fremgangsmåde

a. Særpræg

- Læs Kap. 1,1-4 og samtal om begrebet øjenvidne i forhold til pålidelighed.
- Hvilken betydning har det for pålideligheden, at der er flere øjenvidner – Mattæus, Markus og Johannes?
- Vis et afsnit af filmatiseringen af Lukasevangeliet. (Felix Film, Amtscntret eller www.Jesusfilm.org.) Evt. Franco Zefirellis Jesus-film, starten på 2. del: Opvækkelsen af Lazarus. Vis et uddrag med tale og handling på ca. 5–10 minutter. Lad derefter eleverne skrive et referat af det, de har hørt og set (enkeltvis eller 2 og 2). Sammenlign og tal om ligheder, forskelle og årsager hertil. Sammenlign med Bibelens beretning. Drøft evt. årsager til mediernes ofte forskellige behandling af et emne.
- Samtale om, hvorvidt vi, når vi opfatter og husker forskelligt og ufuldstændigt, kan have tillid til Lukas' fremstilling. Hvilken betydning har det, at Bibelen kaldes Guds Ord?

b. Hvem er han?

- Individuel skriftlig besvarelse af spørgsmålet: "Hvem siger du, Jesus er?" Ca. 5 minutter. Hvis nogle vil, kan de læse besvarelsen op.

- Fælles drøftelse. Klargøring af forskelle i opfattelser af, hvem Jesus er og eventuelle årsager til de forskellige svar (Hvad er tro?) og samtale om betydningen af indbyrdes respekt for forskelligheder. Lad eleverne gemme deres svar til senere.

Supplerende forslag:

- Brug kortet til at finde kendte navne og sammenlign med nutidige kort.

2. Johannes og Jesus

Forslag til fremgangsmåde

a. Gennemgang af optakten til Luk 1 på side 4 spalte 1.

b. Zakarias og Maria, Johannes og Jesus.

- Læs Luk 1. Evt. højtlesning v. lærer/elever først og derefter individuel læsning med notering af svært forståeligt stof. Afklaring af evt. elevspørgsmål.
- Videre elevarbejde med forskelle og ligheder i de to ”parallelforløb”. Evt. kan et skema som nedenstående anvendes.

	Zakarias	Maria
Reaktion på/modtagelse af profeti		
	Johannes	Jesus
Indhold af profeti/livsgerning		

c. Lovsange

- Marias og Zakarias’ lovsang, Magnificat og Benedictus, kan evt. fremskaffes med musik fra biblioteket. Akademisk kor har i 2000 indspillet Bachs Magnificat, der som kirkeligt værk skiller sig ud ved at have en katolsk oprindelse. Magnificat blev skrevet til julen 1723. I julens ”De 7 læsninger” indgår Magnificat som 4. læsning. Formålet er, at eleverne oplever teksternes betydning i kirken og kirkens historie.

- Ved at lade eleverne bruge dels bibelhenvisningerne og Bibelordbog henvises de til at gå dybere ned i teksten og til at undersøge og opdage de muligheder, der findes i disse hjælpemidler.
- I forbindelse med bibelhenvisningerne understreges sammenhængen mellem Det Gamle Testaments forventninger og opfyldelse af profetierne begyndende med bebudelsen af Messias' komme.

d. Lovsang før og nu – og hvordan?

- Brug bibelhenvisningerne i elevmaterialet til en samtale om lovsangens betydning. Hvem er det, der lovprises? Hvad er Guds vilje med lovsangen?
- ”Jeg vil gi dig, o Herre, min lovsang” findes i Fælles Sang nr. 124.
- Syng nutidige lovsange og/eller find og brug nogle, der er indspillet. Eks. gospelsange (”O, Happy Day”), sange af Jan Honningdal m.fl. Se evt. Fælles Sang.

Supplerende forslag

Samtale om:

- At være forudbestemt til en livsgerning pga. arv, som i Arons slægt, eller pga. forældreforventninger, slægtsgård o.l.
- Betydningen af navn, som en form for identitet, skæbne, slægtsfællesskab. (En Brian! En Kristen!)
- At være gravid uden at være gift, før og nu.
- Forestillinger om engle, se f.eks. *Dan 8,16* og *Hebr 1,14*.
- At være fyldt af Helligånden. Emnet tages op i kap. 9.

Aktivitet:

- Lad eleverne prøve at dramatisere situationen,
 - a. hvor Maria fortæller sine forældre, at hun er gravid og skal føde et barn, som har Gud til far.
 - b. hvor Maria fortæller det til Josef.

3. Jesu fødsel, opvækst og begyndende virke

Forslag til fremgangsmåde

Formålet med tekst og opgaver i dette afsnit er, at eleverne får mulighed for individuel læsning, fordybelse og overvejelse. Spørgsmålene kan også anvendes til gruppedrøftelse; der er fordele og ulemper ved begge dele, men et personligt bibelstudium bør ikke undlades helt. Hvis man vil spare tid, kan svarene evt. afleveres skriftligt, men det kan give en u hensigtsmæssig oplevelse af kontrol/facit.

Supplerende materialer

- Oplæs (eller genfortæl) ”I Nazareth” og/eller ”I templet” fra Selma Lagerlöfs ”Kristuslegender” og samtal om fortællingerne og legende-begrebet. Anden mulighed er uddrag fra Cecil Bødgers: ”Marias barn. Drengen”. Samtal evt. om forskelle og ligheder hos

de to forfattere og deres fortællinger. Lad evt. herefter eleverne selv skrive en legende om noget, der kunne være sket i Jesu barndom.

- Lyt til Händels Messias; fortolkningen af Es 40,4-5. (En mere ungdommelig/rytmisk udgave findes på "Young Messiah".)
- Se nogle afsnit fra TV2's Julekalender "Jesus og Josefine". Drøft billedet af Jesus som 12-årig og forholdet mellem fiktion og virkelighed: Hvad ved vi om Jesus som barn og ung? Hvad forestiller vi os? Ud fra hvilket grundlag? Hvad er det evt. i orden at "digte" om ham, uden at man samtidig ændrer på Bibelens billede af Jesus?

4. Jesu undere

Forslag til fremgangsmåde

Udspillet i elevmaterialet lægger op til et gruppearbejde om undere. Teksthenvisningerne kan danne baggrund for en læsefase, hvor eleverne enten læser alle teksterne, inden de vælger gruppe eller alternativt læser de tekster, der hører til den kategori, de vælger at arbejde med. Først derefter foregår der en evt. udvælgelse af den eller de tekster, de ønsker at gå i dybden med.

Andre arbejdsformer end de nævnte er selvfølgelig mulige, men det er vigtigt, at der er sammenhæng mellem valg af indhold og form.

Længden af gruppearbejdet er ca. 3 timer. I forbindelse med fremlæggelsen sættes der – ud over bibeltekstens indhold – fokus på elevernes fortolkning af situationen før og efter. Afrundingen lægger op til drøftelse af helbredelse "kontra" syndsforladelse. Derudover kan inddrages samtale om underens evighedsperspektiv evt. sammen med *Es 26,19*, *Es 29,18*, *Es 35*, *Es 42,7*.

Arbejdet med underne rejser naturligt spørgsmålene, om Gud også helbreder i dag, og hvorfor han ikke gør det, hvis mennesker beder om det. Spørgsmålene, som kan rumme svære personlige kampe, bør tages alvorligt, og der findes ingen lette eller umiddelbare svar, som f. eks.: "Der er en mening med lidelse. Gud kan bruge den til at vise os noget".

- De to artikler: "Gud gjorde mig rask" og "Gud gjorde mig ikke rask" berører problematikken uden at give (nemme) svar. Samtal om de to tekster. Her er et forslag, som forsøger at tage udgangspunkt i fakta og i elevernes forundringsspørgsmål til teksterne:

Gud gjorde mig rask:

1. Beskriv Charlottes sygdomsforløb.
2. Hvordan påvirkede sygdommen hendes hverdag?
3. Troede Charlotte på Gud?
4. Hvordan blev hun helbredt?
5. Beskriv Charlottes tanker efter helbredelsen.

Gud gjorde mig ikke rask:

6. Beskriv Kurts sygdomsforløb.
7. Hvordan påvirkede sygdommen hans hverdag?
8. Troede Kurt på Gud?
9. Hvorfor blev han ikke helbredt?
10. Beskriv Kurts tanker efter helbredelsen.

Hvorfor og hvorfor ikke?

11. Nogle bliver helbredte. Hvad kan det fortælle?
12. Kender I nogen, som er blevet helbredt ved Guds indgriben?
13. Kender I nogen, som ikke er blevet helbredt, selv om de ønskede det?
14. Hvem eller hvad bestemmer, hvem der bliver helbredt?

15. En person, I møder, påstår: Gud findes ikke, for alt sker tilfældigt. Har han ret?

16. En anden person påstår: Nogle bliver helbredte, fordi Gud findes. Har han ret?

5. Menneskene omkring Jesus

Forslag til fremgangsmåde

Gennemgangen af persongrupperne og læsningen af teksthenvvisningerne kan lægge op til samtaler, eller eleverne kan vælge én af grupper, slå teksthenvvisninger op og sammenfatte Jesu holdning/ord.

Elevmaterialet lægger op til yderligere drøftelser. Nedenstående spørgsmål kan evt. inddrages i samtalen.

- Hvordan møder vi mennesker, som er anderledes; mennesker, som andre ser ned på. Hvem er de? De samme som dengang, eller nogle andre? Er der forskel på vores holdning, og den Jesus mødte dem med? Hvad kan afholde os fra "mødet"?
- Hvilken gruppe mener vi selv at tilhøre. Hvordan ville vi møde Jesus, hvis han kom i dag? Se evt. kortfilmen "Ernst og lyset" (lånes på amtscentret el.lign.), som bl.a. berører denne problematik.
- Forholdet til rigdom – og de rige. Hvorfor er det svært for en rig at komme ind i Guds rige? (Luk 18,25 og Luk 16,13b) Emnet kan evt. behandles yderligere i forbindelse med Jesu lignelser.

Brug verset fra Luk 7,47 til et lille rollespil:

- Hvordan kan verset aktualiseres ind i en hverdagssituation?

6. Kaldelse og undervisning af disciplene

Forslag til fremgangsmåde

Der er en del læsestof i elevmaterialet, som ligeledes indeholder en del henvisninger til bibelvers og – tekster. Det kan være en idé at lade eleverne begynde med hurtigskrivning eller associationer over ordet "discipel" og derefter sammenfatte deres opfattelser – mundtligt eller på tavlen, inden læsestoffet gennemgås. På den måde bliver det mere relevant at søge Bibelens udspil omkring det at være discipel.

Læsestoffet og bibelhenvisningerne klares nok bedst ved oplæsning i fællesskab. Når der nås til opgaverne, deles eleverne i 5 grupper. I grupperne læses Bibelhenvisningerne side 16, og der samtales om indholdet. Derefter forsøges en sammenfatning ud fra de nedenstående 4 spørgsmål side 16. Det kan evt. gøres punktvis i skemaform, så det bliver nemmere efterfølgende at sammenligne og sammenfatte gruppernes svar. Hvis der er tid, kan der gås i dybden med billedsproget, som forsøges tolket fra billedplan til realplan og evt. tilbage til et nutidigt billedplan, hvis det er relevant.

Grupperne fremlægger ved kort at genfortælle teksten og derefter deres sammenfatning af "discipelbilledet". Det samlede "billede" drøftes – og sættes i relation til nutiden. Evt. sammen med den afsluttende tekst i elevmaterialet: Hvem er discipel?

Tegningerne af discipelskolen på side 14 og "disciplen" på side 17 lægger op til en diskussion om "perfekte disciple" - findes de? Jvf. tekstens omtale af Peter og Thomas.

7. Jesu lignelser

Der er rige muligheder for mange former for tilgange og aktiviteter, når det gælder Jesu lignelser. Stoffet er omfattende, og lignelserne er behandlet af mange og på mange måder gennem tiderne, så undervisningen kan strække sig over en næsten uendelig periode.

Et forsøg på begrænsning og forenkling vil næsten automatisk medføre kritik af, hvorfor dette eller hint ikke er medtaget eller foreslået. Det er der ikke noget at gøre ved; den enkelte lærer er velkommen til at supplere efter behov. Det væsentlige har været at pege på lignelsernes specielle funktion og udtryk; at fortællinger gennem alle tider har været og stadig er dannende for identiteten og virkningsfulde i undervisningsøjemed, fordi de er øjenåbnende og giver mulighed for identifikation og empati. Samtidig må det medtages, at lignelserne også havde til formål at ”skille færene fra bukkene”; dem, der lyttede og tilegnede sig budskabet, og dem der lyttede og forkastede det.

Forslag til fremgangsmåde

Introduktionsstoffet er kortfattet. Hvis teksthenviisningerne på forhånd er kendt af læreren, kan de inddrages som eksempler undervejs.

- Samtal om betydningen af bibelverset fra *1 Kor 1.18-19*.

Afsnittet ”En lignelse” kan alene gennemgås som eksempel på fremgangsmåde, eller det kan bruges sammen med eleverne som udgangspunkt, så de kommer til at arbejde med to lignelser – den fælles omkring ”Den fortabte søn” og én, som de arbejder med individuelt eller i grupper. Sørg i det sidstnævnte arbejde for, at alle 4 hovedgrupper af lignelser inddrages.

Det er vigtigt, at eleverne ikke straks går i gang med den kreative del, men at de bruger god tid på en forudgående forståelse for budskabet i den valgte lignelse – og at de vælger et ”udtryk”, som er hensigtsmæssigt i forhold til tekstens budskab.

Supplerende forslag

Elever, som arbejder med en lignelse, der også findes gengivet hos andre evangelister, kan evt. inddrage parallelteksten. Henvis eleverne til Bibelens teksthenviisninger.

Buddhismens Lotus Sutra kap. 4 indeholder en lignelse, der minder meget om ”Den fortabte søn”. Lignelsen kan inddrages til sammenligning.

Sangen ”Du gav mig tryghed, frihed, liv og fred” (Fælles Sang nr. 27) giver et bud på en nutidig og aktuel fortolkning af lignelsen om den fortabte søn.

8. Jesu lidelse, død og opstandelse

Formålet med dette afsnit er dels at give eleverne mulighed for at læse en længere tekst i sammenhæng og at tilegne sig indsigt i og viden om påskens begivenheder – og den betydning, de har haft for eftertiden, sådan som det blandt andet – i forskellige tidsepoker – er kommet til udtryk

indenfor digt- og billedkunst. Herud fra kan den enkelte elev nærme sig en bredere og måske også personlig forståelse af påskens begivenheder og budskab.

Forslag til fremgangsmåde

Elevmaterialet giver en kort oversigt – og en indføring på datidens scene; begivenhedernes baggrund. Derefter opfordres der til mosaiklæsning.

Det er en god idé at kopiere teksten fra *kap. 19,28* til *kap. 24,53* evt. fra Bibelen på Internettet, og så klippe teksten ud i et antal stykker, der svarer til antallet af elever.

Evt. kan "Nyttestamente på hverdagsdansk, Forlaget Scandinavia anvendes – den er velegnet til oplæsning.

På den måde får hver elev kun den del han/hun skal oplæse, og kan koncentrere sig om det i "øvefasen" og derefter opleve, at stykket bliver en del af en helhed, når det indgår i den samlede oplæsning.

Efterfølgende opfordres der til at arbejde med påskesange og – salmer, prosa og billedkunst. De forskellige udtryksformer kan gennemgås enkeltvist eller bruges som gruppearbejde, hvor hver gruppe arbejder med én af formerne. Samarbejde med dansk kan øge omfang og indhold betydeligt – og give udbytte til begge fag.

Forslag til arbejde med salmer og sange

Vælg evt. en ældre og en nyere sang/salme om påskens optakt, Jesu korsfæstelse og død, og ligeledes om Jesu opstandelse.

Her er forslag til nogle, der kan findes og bruges. De ældre findes i Den Danske Salmebog. De nyere er fra Fælles Sang og Åndelige sange og salmer.

	Jesu lidelse og død	Jesu opstandelse
Ældre	Se, hvor nu Jesus træder (1689) Hil dig Frelser og forsoner (1250,1837) Jesus, dine dybe vunder (1644,1689,1837)	Påskemorgen slukker sorgen (1843) Jesus lever, graven brast (1786) Påskeblomst, hvad vil du her? (1817)
Nyere	Hør den mand, der hænger på korset Blodet som randt Han fødtes på vor jord Mit liv er fyldt med tak til dig	Ja, vi tror på Påskemorgen De troede at Jesus var borte Han er opstanden, halleluja (1979) Don Francisco: He's alive (www.donfrancisco.com - find lyrics-search-siden...)

- Syng nogle af sangene/salmerne, hvis det er muligt. Lad eleverne "oversætte" teksterne til nutids-dansk og give et bud på temaet/budskabet. Ved evt. tværfagligt samarbejde med dansk er det muligt at gå dybere ned i bl.a. udtryk, henvendelsesform og fortællersynsvinkel (hvad udtrykker fortælleren).

Forslag til arbejde med prosa

Noveller:

Poul Hoffmann: Opstandelsen. (Angst og håb, Foreningen af Kristne Friskoler)

- Forslag til indgangsvinkler: Beskriv tid og sted.
- Hvordan er sammenhængen mellem novellens handling og påskens begivenheder?

- Hvor ligger synsvinklen?
- Ændres hovedpersonens holdning undervejs?
- Find og understreg alle sproglige billeder og brug dem til at beskrive stemningen i novellen. Hvornår ændres den? Hvorfor?
- Hvad er novellens budskab?

Selma Lagerlöf: Rødhalsen. (Kristuslegender)

- Hvilken betydning får Jesu blod for rødkælken?
- Hvordan kan det overføres til, hvilken betydning ”Jesu blod” har for mennesker?

Romaner: (Find og brug evt. uddrag fra én eller flere) Hvordan skildres påskens begivenheder i forhold til Bibelens beskrivelse?

- Erik Juul Clausen: Healeren
- Pär Lagerkvist: Barabbas
- Poul Hoffmann: Vidnerne
- Lloyd Douglas: Men jeg så ham dø
- Cecil Bødker: Marias barn. Manden.
- Lewis Wallace: Ben Hur (også filmatiseret)
- Stuart Jackman: Davidsen-sagen

”Drama”/Film:

- The Passion of The Christ af Mel Gibson (udkommer i oktober 2004 på video). Der findes mange anmeldelser, omtaler og kommentarer til filmen i aviser og blade omkring 1. april 2004.
- Passionsspillene i Oberammergau. (www.passionsspiele2000.de)
- Jesus-film (Bl.a. Zefirellis filmatisering af Lukasevangeliet)

Forslag til arbejde med billedkunst

Ligesom ved salmerne kan der også her laves en sammenligning mellem ældre og nyere fortolkninger af påskens budskab samt selvfølgelig en tolkning af det enkelte værk. Forslag:

Ældre:

- Giotto: Fresker i Capella degli Scrovegni, Padua (1302-1305)
- Leonardo da Vinci: Den sidste nadver (Santa Maria delle Grazie, Milano)
- Michelangelo: Pietá (Peterskirken, Rom)
- El Greco: Opstandelsen. (Prado, Madrid)

Billederne kan f.eks. findes ved søgning på Internettet.

Nyere:

- Svend Havsteen Mikkelsen: F. eks. Lidelseshistorien i Skt. Jørgens Kirke, Aabenrå (www.post-boks.dk/kot/bib/UnderGudsOrd/ugo338.html) inkl. digte/drama om påsken v. Elsebet Seidelin)
- Esben Hanefeldt: Illustrationer i ”Bibelen. Udvalgte fortællinger” (m.fl.)
- Peter Madsen: Menneskesønnen (”Tegneserie”)

Supplerende forslag

Udover at beskæftige sig med andres udtryk og fortolkning af påsken kan eleverne selv prøve at skrive en sang eller novelle, skrive og opføre et passionsspil (f.eks. ud fra Elsebet Seidelins tekst fra: Under Guds Ord, nr. 338, se web-adressen ovenfor) eller lave en billedfrise; evt. følgende begivenhederne på helligdagene fra palmesøndag til påskesøndag.

9. Bøn og Ånd

a. Bøn

Forslag til fremgangsmåde

Teksten om bøn er temmelig overordnet. Den kan alene gennemlæses til orientering, evt. med opslag af bibelttekster (Lukasevangeliet og Jakobs Brev). Det foreslås, at netop bibelhenviisningerne (med Jesus som eksempel) anvendes som udgangspunkt for (i det mindste) en fælles drøftelse af følgende spørgsmål:

- Hvad er bøn?
- Hvad kan man bede om?
- Hvordan kan man bede?
- Hvorfor får vi ikke (altid) det, vi beder om?
- Hvad er forbøn og betydningen heraf?

Supplerende forslag

Gennemgang af nogle af gudstjenestens bønner.

Skal en præst i Den Danske Folkekirke bede for dronningen? Betydning?

b. Ånd

Det er et vanskeligt og omfattende emne at tage fat på. Men da "Helligånden" er en del af treenigheden, som vi tilslutter os i trosbekendelsen, må det – på trods af sværhedsgraden - være relevant at beskæftige sig bare lidt med det ved gennemgangen af et evangelium. I modsætning til Lukasevangeliet, der ofte nævner Ånden, men sjældent forklarer betydningen af den, findes der afsnit i Johannesevangeliet, der kan give større baggrund for emnet (eks: *Johs 16,8-9; 13-15, Johs 14,26-27, Johs 3,3-6*).

Forslag til fremgangsmåde

Teksten i elevmaterialet kan anvendes til selvstudium, gruppearbejde eller fælles gennemgang i klassen. Der findes konkrete elevspørgsmål til overvejelse og drøftelse, ligesom det foreslås, at eleverne prøver at arbejde med muligheden for uddybning gennem Bibelens krydshenviisninger.

Hvis eleverne selv arbejder med emnet, anbefales det at afslutte med en fælles drøftelse af "svarene". Læreren kan hente hjælp hertil i "Jeg tror på Helligånden" (Se kildefortegnelse).

10. Hvem er han?

Dette afsnit er både afrunding på Lukasevangeliet og en gentagelse af optaktens spørgsmål omkring holdningen til evangeliets hovedperson.

Eleverne kan finde deres tidligere svar frem til brug for en drøftelse af, om arbejdet har ændret noget ved deres billede af Jesus og teksten i elevmaterialet kan spille med som udfordring. Formålet med indholdet er at lægge op til personlige overvejelser, uden at det får karakter af snagen eller manipulation. Bibelteksterne og sangene kan forhåbentligt udvide spændvidden – og spændingen.

- Læs, samtal om og syng: Blomstre som en rosengård.

Supplerende forslag:

- Se dele af TV2's Julekalender fra 2003 om "Jesus og Josefine". Sæt fokus på hvem de forskellige personer mener, Jesus er. (Det er især i de første afsnit, dette er relevant.)
- Se hele Franco Zeffirellis filmatisering af Lukas-evangeliet.
- Lad eleverne lave "Jesus-billeder". Evt. som collage eller som mosaik, hvor "udrevne" stumper af farvede reklamer og ugeblade bruges som "palet" til at "male" et ansigt med. Som forlæg kan et Jesus-maleri fra nettet evt. forstørres, så ansigtet bliver opløst i små farvede felter. Hvis mosaikken laves stor, forstærkes effekten: At man somme tider skal på afstand for "virkelig at se".

Kildefortegnelse

Litteratur

Assenfeldt-Hansen: *Fra Guldgruben VI* (Lohse 1922)
Bibelen, autoriseret oversættelse (Det Danske Bibelselskab 1992)
BibelOrd (Lohse 1996)
Børløs-Jensen, O: *Bibelske ord og begreber* (ELM-forlag 1982)
Farstad, Per Kjetil: *Tanker om musikk og menighed* (Prokla-Media 2003)
Jeremias, Joachim: *Jesu lignelser. Tolket for menigmand* (Forlaget Aros, 1978)
Luthers Katekismus (Gyldendal 1985)
Sølvsten, Lisbeth: *I følge med Jesus, studier over Lukas-evangeliet* (Credo Forlag 1983)
Yri, Nordvald: *Jeg tror på Helligånden* (Luthersk Missionsforenings Bibelskoles Elevforening 2000)

Artikler og links

KFUM og KFUK's Basisuddannelse: *Lignelser. Instruktørside*. (Marts 2003)
Legarth, Peter: *Lukasevangeliet* (www.jesusweb.dk/artikel)
Legarth, Peter: *Isagogik til Lukasevangeliet - Kompendium til nytestamentlig isagogik* (Forlaget Kolon - www.teologi.dk)
Tjomsland, Vidar: *Hvem er Jesus Kristus?* (www.tjomsland.net)
Hanssen, Vegard: *Jesu lignelser* (www.menfak.no)
Rittmeyer, Kathleen: *På rundvisning i Jerusalem år 30 e. Kr.* (www.sba-dk/TEL)
www.gladtidings-bs.com/norwegian

Sange

Fælles Sang (Lohse 2002)
Den Danske Salmebog
Åndelige sange og salmer (Dansk Luthersk Forlag 1993, nu LogosMedia)